

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. עֵבֶר בֵּיתוֹ בּוֹצֵעַ בָּצַע
וְשׁוֹנֵא מִתְּנֵת יְחִידָה:
משלי טו כז

הגהות הב"ח

(ח) גמ' באגא דאלימי הוה לרז
כ"ל ותיבת ליה נמחק י :

מוסף רש"י

גב' ומאי שנה הסס. צפ' האיס מקר
וקדש לי אשה פלונית במקום פלוני וה
מקודשת מאי שנה ההם דנקט לשון שלי
חברו שלא שלחו לשם כך אלא אם יזמ
דסבר. האי משלח לא טרח האי שליח
לצבקה לי במקום אחר ולא סמכה
דעמיה לשוויי שנים אלא באותו מקום:
מראה מקום הוא לו. אם תמצאנה
שם קדשנה לי שם ואיני מטריחך
למקום אחר ומימה אם עבד עבד:
לא יבזהו ניהליה. לא ראו לי תמנה לאורך
בנו: ומקשינן איבעי ליה לאודועיה.
הלאוית עזמה מן מנהג רמאות: באגא
דלויא. עקמה של צבלי זרוע היתה
ולא יניחו לכל אדם לקנות קרקע
חללם: מהפך בהיה ארעא. מחזה
עליה לקנותה: קבליה. קבל עליה
סיפר דברי זעקתו לר' זירא: לרגל
כשדורשין בהלכות הרגל היו מקבלין
פני הרצ"ה. ענין המהפך בהפך.
מחור ארעיה לזניח בה מן הצדקה.
או שיתנה לו בעל הבית: נקרא רשע.
שירד לחי חצירו: לא הוה ידענא.
שרב גידל מתעסק בה: דארעא
קמייתא. זו היא לי ראשונה שלקחתי
מעולם: ולא מסמנא מילא. אינה
סימן טוב שימכור אדם מקחו הראשון:
ארעא דרבנן. הפקר לתלמידיהו:
ואע"פ שחאלנו תשועה. בחור ל'
יום דכי בעו קידושין למחלל ליתנייהו
למעות אפי"ה חיייל: לאו למלוה דמו.

דנימא המקדש צמלוה אינע מקודשט^א ואלא לפקידון דמו. דנימא אס לא שמייר צה שז פרוטע אינע מקודשט כדאמר בהאיס מקדש^ב (ועלי דף מז). התקדשי שלא פקדון והלכה ומלאתו שנגנז או שגנז אס נגמיר צה וז פרוטע^ג מקודשט כו': ואלהא יניסנא. מקמי דנימחלי קידושין וכי אמר לה התקדשי לי צה לאו ידידיה היא ולא מידי יהיב לה אצל אלו לא יניתנו לה להוסיף אלא ע"מ שמתקדש בכן ולהכי כי אכלה ידיה אכלה ולכי מטא זמנא^ד מקדש: וחזרה צה. במוך ל' אמרה אי אפסי בכן: ביטל אס עד שלא פרי יציל. האומר לשלוחו אס ומרס וחזר ובטלו מלהיות שלוה או צפניו או שלא צפניו: דרי מעשה דמו. ואע"פ שלא חלו מיד הוי מעשה מיהא לחול אחר שלשים והא דקרי ליה דיבור משום דלאו מעשה ממע הוא: והגיע בשליש. רבותא אשמועינן אע"פ שלא יאז אחריו לשם כך אלא שפגע בצו אמר לו הרי ביטל ולא אמרינן לזו אמר צמלמא קא מכוין והכי מפורשת בפי השולחם: כל כמה דלא מטא גיעא. ליד האשה לאו מידי הוא: יורדין לידי טומאה צמחצבה. כגון גולמי כלים דאמר בהכל שוחטין (חולין דף כה). כל שעמיד לשוף לשבץ ולגרר ואמר המס דלמני חסרון מלככה הוא וטוהורים ואס חישב^ה עליה שלא לשוף ושלא לשבץ הביאתו מחשבה וז לידי גמר מלככה מכאן ולהבא: ואין עולין מוטומאמן. משקצוה: אלא צפניו מעשה. שיעשה צה מעשה לקלקלם שיצברם או ינקבם וכן עד שלא יקבלו טו

דקסני האומר לשלוחו. לא
וקדשה במקום אחר אינה
ששלחו לשם כך והבא נקט
במקום פלוני דרך אכלה:

וּמֵאֵי שָׁנָא הָתָם ^(ד) הֵכָא רְבוּתָא קִמְ"ל וְהָ רְבוּתָא קִמְ"ל דְּאֵי תַנְשְׁלוּחוּ הוּא דְהוּי רֵמָא עֵבֶר לִי שְׁלִיחוֹתִי אִמְרֵי דַעֲתִיָּה אֵימָא לֹא לִיָּה קִמְ"ל דְּאֵי תַנְא הָאִימֵר חֲבִירוּ הוּא דְכִי קִדְשֵׁי מְקוֹדֶשֶׁת דְסִבְרָ לֹא מְקוֹם אֵימָא ^(א) מֵרָאָה מְקוֹם חֲסִידָא אֲזִיל לְקִדְוִשֵׁי קִידְשָׁה לְנַפְשִׁיהָ וְהָתָּה אֵלֹא שְׁנַהֲגָ בּוּ מִנְהַגָּ נִיְהִלְיָה אֵיבְעִי לִיָּה לֹא אֵתָא אֵינִישׁ אַחֲרִינָא כִּי חֲנָה יְהִיב לִיָּה זֻזִי לִרְבִּי אֲרַעָא אֲזִל זְכַנָּה לְנַפְשָׁה עֲשׂוּי אֵלֹא שְׁנַהֲגָ בּוּ דְאַלִּימִי הוּא ^(ב) לִיָּה לִרְבָּה בְּרַ בְּרַ חֲנָה לֹא לִיָּה לְאוּדוּעִי סִבְרָ אַחֲרִינָא זִבְּן לָהּ רַב כִּי אֲרַעָא אֲזִל רַבִּי אֲבָי קִבְּלִיהָ לְרַבִּי יִזְרָא אֲזִיל אֲצַלְנָו לְרַגְלִי כִי סְלִיק מִמְּהַר בְּחִרְרָה וּבֹא אֲמֵר לִיָּה יִגְנָרָא רִשְׁעִי עֵבֶר חֲכִי אִ"ל לֹא הִי נִיְתַבָּה נִיְהִלְיָה מֵרַ אֵלֹה דְאַרְעָא קִמְיִיתָא הִי אֵי בְעִי בְּמַתְנָה נִישְׁקָה לָּהּ ^(ג) דְּכִתְיִב יִשְׁוֹנָא מִחַיִּית לָהּ מִשּׁוּם דְּהִפְקִי נַחֲתָ לָהּ וְלֹא מֵרַ נַחֲתָ לָהּ וְכֵן הָאֲמֵר לָהּ דְרַבְנִן: וְכֵן הָאֲמֵר לָהּ אַחֲרָ וְקִידְשֵׁי רַב וּשְׁמוּאֵל דְּאֲמֵרִי תִרְיָ ^(ד) שְׁנַתְּאִכְלוּ הַמְעוֹת מִלְּמִלּוֹה דְמוּ וְלֹא לִפְקִדָּה פְּקִדוֹן בְּרִשְׁוֹתָא דְמֵרַ בְּרִשְׁוֹתָא דִּידָה קָא מִי בְּתוֹרַת קִידּוּשֵׁין יְהִיבֵנָּה ^(א) אֲמֵר יְהוֹזֶרֶת אֲתִי דִּי דִּיבּוּר וּמִבְטַל דִּיבּוּר אֵינִי תְרוּמָתוֹ תְרוּמָה וְזֵי שְׁאֵנִי נְתִינָתָ מַעוֹת לִי ^(ב) אֵיתִיבִיהָ הַשְׁוֹלָח גַּם בְּטַל מַעוֹת לִידָ אֵשֶׁה דְמִי וְזֵיבּוּר וְזֵיבּוּר הוּא אֲתִי יוֹרְדִין לִידִי טוּמְאָתָ בְּ

האומר פרק שלישי קידושין

לְקַדְוֹשֵׁי אֵתֶתָא לְבִרְיָה. ומיירי דלרצוי ארצי קמיה^א ושמיך
 לנשוייה שליח אמר לעיל (דף מה:) דלא חזיף איניש
 דמשוי אצוי שליח אבל הכא דלרצוי ארצי ושמיך^ב איכא למימר דסמיך
 עליו: עני המהפך בחררה ובא אחר ונשלה בו^ב. פי' בקונטרס

דמיירי בחררה של הפקר וקשה מהא
דתנן בשנים ארבעין (ב"מ דף י"א.) ראה
את המציאה ונפל לו עליה או שפירש
טליתו עליה וזאת אחר ונטלה הרי היא
שלו וכן הו' דקאמר התם (שם) מי
שליקט ממקום הפסח ופירש עלימו
עליה מעצירה ראוהו הימנה ואלמלי
עני מהפך בחררה הוא ואומר ר"ת
לדאסור דמהפך דנקט הכא לא שייך
אלא דוקא כשרוצה העני להרויט
בשכירות או כשרוצה לקנות דבר אחד
וחצירו מקדים וקונה והוי דומיא דרז
גידל ומש"ה קאמר דנקט דרשע כי
למה מחזר על זאת שטרענה חצירו
ילך וישתכר בזמקום אחר^א אבל אם
היתה החררה דהפכר^ב ליכא דאסור
שאם לא^א וזה בואת לא ימצא אחרת^א
ומיהו קשה מההיא דפרק לא יחפור
(ב"ב דף ק"ז.) דקאמר התם
מרחיקין מן הדג כמלא ריטת הדג^א
אע"פ שהוא של הפקר ונראה דהתם
היינו טעמא מפני שהוא יורד לאומנתו
כי ההיא דקאמר התם (שם) לא צרי
במזוזה לדוקי ריחא ואמאי דבר במזוזה
ואוקי בזהדיה מני לעכוזי עליה
דקאמר ליה דקא פסקת לחיותאי ועוד
אומר רבינו מאיר אצוי של ר"ת^א דמיירי
בדג מת שכן דרך הדייגים להסיס
במזודות דג מת והדיגים מתאספים
שם סביב אותו הדג וכיון שזה פירש
מזודתו תחילה וע"י מעשה שפעה את
מתאספים שם סביב ודאי^א אם היה
חצירו פורש היה כאליו גזל^א ויכול
לומר לו תוכל לעשות כן בזמקום אחר
ומכאן נראה למהר"ר יצחק שאסור
למלמד להשכיר עצמו לבעל הבית שיש
לו מלמד אחר בציתו כל זמן שהמלמד
בציתו שמאחר שהוא^א שכיר שם ילך
המלמד בזמקום אחר להשתכר שם אם
לא שיאמר בזה"ש דאין רצונו לעכב
המלמד שולו אלא שכן בזה"ש מלמד
אחד יכול בע"ה אחר לשכור אותו מלמד

מציד

אכלי למלוה נמי לא דמו מלוה להוצאה ניתנה הני
 ג' ניהלה לא בא אחר וקידשה וחזרה בה מהו ר' יוחנן
 ר' ומבטל דיבור ריש לקיש אמר אינה חוזרת לא אתי
 בביה ר' יוחנן לריש לקיש ^בביטל ואם עד שלא תרם ביטל
 א הכא דדיבור ודיבור הוא וקאתי דיבור ומבטל דיבור
 אשה דכי מעשה דמו ולא אתי דיבור ומבטל מעשה
 לאשתו והגיע בשליח או ששלח אחריו שליח ואמר
 הוא הרי זה בטל והא נתינת גט ליד שליח דכי נתינת
 נגני הרי זה בטל התם נמי כל כמה דלא מטא גיטא לידה
 ייבור ומבטל דיבור איתיביה ר"ל לר' יוחנן ^בכל הכלים
 חשבה ואין עולים מידי טומאתן אלא בשינוי מעשה
 מעשה

מעשה

ומצויצאן מימנא את החלש ואת המהובר. אלע דאז אל בחורד דרד קאמט איינע אלס האהיה
 אדא דומיה דאז עוברד שרודע לקוהט א ושיסכרע עם בעל הבית דרד שיתסכרע, ווא אהיה
 אדא ללעזען עס בעל הבית וז נקאר רשע, ומיה און מצויצאן אותה מידו. רשע. שידור לחי חקדיש
 ומצויצאן און אסכרנא אינר מיט סוב. אינע דובנ. חקדיש חקדיש. מהו. און אלס חקדיש
 און שלשים וז מלמל חי קורשין חקדיש למעט בעלזים. אפי' מקדש. אלס למלמל
 אשאם און בן בקדוש וז שרעט בינן אינר חקדיש. מלכו להראנא ינחנא. וזא דרייה היז אל
 שלשים וז שמהרע כמי פנים און אפי' בקדוש. מלכו אל מהו און היז ח' אל דרייה היז אל

נפ.

עין משפט
נר מצוה

ה א תוֹשֵׁעַ אֲהֵעַ סִימֵן לֵהּ
 סֶעֱף :
ו ב מִי שֶׁנֶּחֱמָה מִכְרֵה
 ה' יֵאָדָה סִמְךָ עֲשֵׂין כִּפְז
 תוֹשֵׁעַ חֲמִי סִימֵן קִפְז סֶעֱף
 :
ז ג מִי שֶׁנֶּחֱמָה וְפִינֵי מֵהַלֵּ
 אֲהֵעַת ה' א תוֹשֵׁעַ שֶׁס
 כִּפְז סֶעֱף :
ח ד מִי שֶׁיֵּצֵא מֵהַלֵּ וְכִינֵה
 ה' א תוֹשֵׁעַ חֲמִי סִי
 רִמְט סֶעֱף :
ט ה מִי שֶׁיֵּצֵא מִמֶּלֶךְ אֲהֵעַת
 לִכְלֵה י סִמְךָ עֲשֵׂין אֲהֵעַת
 תוֹשֵׁעַ אֲהֵעַ סִימֵן מ סֶעֱף
 :
י ו מִי שֶׁנֶּחֱמָה תְרוּמוֹת
 ה' א תוֹשֵׁעַ יֵאָדָה סִימֵן שֶׁלֵּא
 סֶעֱף לוֹ :
יא ז ה מִי שֶׁיֵּצֵא מִמֶּלֶךְ
 גִּירוּשֵׁין ה' ט סִמְךָ
 עֲשֵׂין א תוֹשֵׁעַ אֲהֵעַ סִימֵן
 קִפְז סֶעֱף טו :
יב ח מִי שֶׁיֵּצֵא מֵהַלֵּ כִלֵּין
 הִלְלֵן :

מוסף תוספות

א. (פ') בן קמיה אבי וזילה
דעתו שהיה חפץ בה וזכר
נעשה לו שלחה מאדלי וזכר
לאדם שלא בבניו. רש"י לעיל
מה: ד' ודלמא. ו רש"י ר"ת
כ"ה לויאב שנקרא שם ב"ד
מחיבין אותו להחזיר הדמים.
יטע"א. (ולפ' מנחם כ"ה רמ"ס
הסו"ט, ע"י רש"י, וזמקמאר
מבידין משמע אפי'
לכתחילה. רש"י, פ' ה' כ"ה
כ"ב. תמצא במעותין.
יטע"א. וזיננו נמי ע"ה
המפך. בחריה משמצי
עצמו אצל כלע הבית לעבודו
זי שיתן לו לעצמם חדרה כ'
וזי כליא למצוא כ"ה הוא
במקום אתר. מוס' הל"ס.
ה' ופוצא. חס' הל"ס. ח' וזי
במתנה. ר"ן. ו וזינו נקרא
שם דחיי וקמיה לכל אלו.
יטע"א. ולכתחילה כ"ה
לעשות כן לויאב משום
ועשת הישר תשוב. ר"ן.
ז. ופוש' היחז כנון שארבו
האז לצדור שהיגיינס אתרים
הבאים לפרוש משדותיהם
מחזיקין אותם כמלא ריצת
הרג. מוס' הל"ס. ח. וזי
ע"ה. וזיננו. רש"י. ע"ה
מהס"א. ח' בראשונים ב"ד
מירין פני עמלן רלא מוס'
סוף עזר.

תום' ר"י חזקן

גמ' / הו' יתבוה ויחלה.
 להו' ויצוים לתחת לבנו.
 איבטיא לה לאדורעי. חכר.
 קודם שיקשנה להוציא עצמו
 ממנה ומאות ואסור לכתוב
 בקשה / כן באנו דאמיני. פקעה
 של בעלי ורעות היהת הו'
 הו' מניחין לקנות ורקע
 אצלם אלא לאדם שהיה
 נחשב בעיניהם. לאדורעי.
 שלא יתנוח. פקעה
 בשבילו קודם שיקשנה. מתוך
 עליה. לקנותה. קבליה. ספר
 לתלות. הרגל. כלומר
 בהלכות הרגל והיו כולם
 אצל קבל על פניו. חררה.
 ענה. פריש מחזר לכותב כן
 מן ההפך או שיחנה כל בעל
 הבית, ע"כ. להו' ויתא ואל
 קנה פביאה חכר [כ"ט] וטל
 מקצת פיהא ודוקה על השאר
 אין לו כל, כלום, לפי כל עילה
 או פרס נתינתו על מצביין
 אותה הימנו, ויכורשמי [ש"ס]
 ובתוספתא [ש"ס ש"ס] וכן
 ר' ב' שם ר' מאיר קונסין אותו

ומצויצאן זינגט און תהלוך וואס מחזקט, אלע וואו אלס בחריה דערפאר איינע דארהייר, האט גונאט פסקינן דא מיטן מילא דומיה דאך עוברא שררה לקנות און שישתכח עס בלתי כדאי שישתפס, וואס אחר וועגה מען שוואר האט משהו מלכות עשית עס בלתי דז שררה רשע, וימחו אין מוציאין אותה מידו. שיעשע שידור חללי פסקינן. מיימחה. ארשונה שאל מיניו ממולח און אמכרנה אינו סיני טוב. ארנע דרבען תלמידים. מהו. חן אין הקדושים. ואעפ"י שנתאכלו כל המעט. חן שלשים וכן כפי למלך חן קדושין ילחמו למעט בעולם, אפי"ה מקודשת. אלס תלמוד. אינה מקודשת. אלס פסקון ששם אין בפסקין וכן פרטה בעין אפי"ה מקודשת. מלוח להוצאה ניתנה. ולאו ידידיה היא ולא יחב לה מיד. ויורה בה. חן שלשים וכן שמונה בענינים איז אפי"ה בפקדושים. אבל אם מען האט און היט חן ל' וכן שיעטט שלא גנבורו קדושין אינה קדושה קדושין און דאכא! מעשה נתינת מעט להאש חליל תלבו בדבורה ודבורא און חשוב.

[illegible]